

Arartekoaren aurkezpena	9
Hitzaurrea	11
Sarrera	13
1. Kapitulua: Ikasle etorkinak eta horien heziketa	19
1.1. Sarrera: migrazioa	19
1.1.1. Testuinguru historikoa eta legeei buruzko aipamen batzuk	19
1.1.2. Migrazioak globalizazioaren testuinguruan: migrazio berrien ezaugarriak	22
1.2. Hezkuntza politika orokorrak	24
1.2.1. Atzerritarrak dituzten beste herrialde batzuen hezkuntza politikak	25
1.2.1.1. Immigrazioan tradizio luzeagoa duten herrialde batzuk	26
1.2.1.2. Ikasle etorkinekin hezkuntza arloan esperientzia duten herrialde berriak. Egindako aldaketak	28
1.2.2. Europar Batasuna eta gutxiengo kulturekin gauzatzen diren politikak	29
1.3. Ikasle etorkinak eta integrazioa	30
1.3.1. Asimilazioa edo integrazioa	31
1.3.2. Premia bereziak dituzten beste ikasle talde batzuk	32
1.3.3. Ikasle etorkinen integrazioak sortzen dituen zalantzak	33
1.3.4. Integrazioa eta erlijioa	33
1.3.5. Integrazioa eta hizkuntza. Hizkuntza identitatea	34
1.3.6. Identitateak eta hizkuntza aniztasuna	35
1.4. Integrazioa eta ikasle etorkinen kulturak	37
1.4.1. Hainbat ikuspuntu biztanle etorkinen kulturari eta hizkuntzari ematen zaien tratuari buruz	38
1.4.2. Kultura arteko eskola	40
1.4.3. EAEko lege esparrua kultura arteko eskolari dagokionez	42
2. Kapitulua: Ikasle etorkinen integrazioa EAEko hezkuntza-sisteman	45
2.1. Hezkuntza esparrua EAEn	45
2.1.1. Ikasle etorkinak: nola osatuta eta banatuta dauden	45
2.1.2. Ikasle etorkinen banaketa sare publikoko zentroetan eta zentro pribatu itunduetan	48
2.1.3. Ikasleen banaketa eta hizkuntza-ereduak	50
2.2. Ikasle etorkinen integrazioan esku hartzen duten faktoreak	51
2.2.1. Lehenengo urratsa integrazioan: hasierako informazioa eta zentroa aukeratzea	51
2.2.2. Hiria eta horren eragina ikasleen banaketan	52
2.2.3. Eskola baremoak	53
2.2.4. Eskola mapa eta “errealitatearen mapa”. Ghetto zentroen bi aldeak: “erakarpen” efektua eta “ihes” efektua	55
2.2.5. Zentroa aukeratzeko askatasuna eta eskolatze batzordeak. “Banatzeko” saiakerak eta horren lege ezaugarriak	57

2.2.6. EAEko eskolatzeko batzordeak	59
2.2.7. Erlijioak eta zentroa aukeratzea	61
2.3. Ikaslearen integrazioa ikasgelan	62
2.3.1. Ikasle etorkinekin hasieran hartzen diren erabakien gaineko zalantzak. Kontuan izan beharreko alderdiak. Curriculum aldetik dagoen desfasea	62
2.3.2. Ikaste-prozesua sistema elebidunean. Barneratze programak	63
2.3.3. Hezkuntza elebidunaren ezaugarriak. Ikasle etorkinekin egon daitezkeen arazoak	64
2.3.4. Hizkuntza barneratzeko programak EAEn	66
2.3.5. Eskolan berandu hasten diren ikasleak	68
2.3.6. Gaztelania barik beste hizkuntza bat hitz egiten duten ikasleen integrazioa sistema elebidunean ...	69
3. Kapituluak: Ikasle etorkinak Haur eta Lehen Hezkuntza	73
3.1. Tokian tokiko lana. Lanaren ezaugarriak	73
3.1.1. Galdetutako pertsonak eta inkesta motak	73
3.1.2. Lan sistema eta aztertutako zentroak	74
3.2. Lehen Hezkuntza zentroa aukeratzean eragina duten irizpideak	75
3.2.1. Gasteizen	75
3.2.2. Zentroak aukeratzea herrietan	76
3.3. Ikasle etorkinak Haur eta Lehen Hezkuntza	77
3.3.1. Haur eta Lehen Hezkuntzako ikasle etorkinen banaketa Gasteizen, ereduak eta sareak arabera	77
3.3.2. Ikasle etorkinen banaketa Gasteizen, zentroen arabera	79
3.3.3. Ikasle etorkinen banaketa Arabako herrietan	80
3.3.4. Ikasle etorkinak Lehen eta Haur Hezkuntza. Ezaugarri orokor batzuk	80
3.3.5. Ikasle etorkin taldeak jatorriaren arabera	82
3.3.5.1. Ikasle hispanoamerikarrak	82
3.3.5.2. Afrika iparraldetik datozen ikasleak	82
3.3.5.3. Beste talde minoritario batzuk	84
3.4. Ikastetxeko hezkuntza planak Haur eta Lehen Hezkuntza	86
3.4.1. Etorkinak ikastetxetako hezkuntza planetan	86
3.4.2. Hezkuntzaren berrikuntza programak Lehen Hezkuntza	87
3.4.3. Ikasle etorkinak dagozkien taldeetan banatzeko irizpideak	89
3.4.4. Hizkuntza laguntzak	90
3.4.5. Atzeritarren ikasgelak	91
3.4.6. Curriculumaren egokitzapena Lehen Hezkuntza	93
3.5. Elkarbizitza ikastetxeko planean	95
3.5.1. Erlijioa	96
3.5.2. Familiakiko harremana	96
3.5.3. Familia bitartekariak eta erakundeakiko harremanak	98
3.6. Etorkinei zuzendutako harrera planteamenduak Haur eta Lehen Hezkuntza: adibideak	100
3.6.1. Etorkinei zuzendutako harrera planak: ezaugarri orokorrak	100
3.6.2. Harrera batzordeak	101
3.6.3. Ikasleen harrera	102
3.6.4. Ikaste prozesuaren esparruak	104
3.6.5. Lehen Hezkuntzako etorkinei zuzendutako harreraren adibideak	104
4. Kapituluak: Ikasle etorkinak Bigarren Hezkuntza eta Batxilergoan	113
4.1. Bigarren Hezkuntza eta ikasleen banaketa	113
4.1.1. Aztertutako Bigarren Hezkuntzako zentroen tipologia	113
4.1.2. Ikasleen banaketa sare publiko eta pribatuaren artean. Zentro moten arteko desberdintasunak	114

4.1.3. Ikasle kopurua gutxitzea Bigarren Hezkuntzan, sare publikoan. Sareen arteko banaketa desberdina azaltzen duten alderdiak	114
4.2. Ikasle etorkinak Bigarren Hezkuntzan (DBH eta Batxilergoa)	116
4.2.1. Jatorria eta banaketa inguruen arabera	116
4.2.2. Zentroa aukeratzean eragina duten irizpideak	118
4.2.3. Ikasle etorkinak eta kultura artekotasuna Bigarren Hezkuntzako ikastetxeetako planetan	119
4.2.4. Elkarbizitza Bigarren Hezkuntzako ikastetxeetako planetan	121
4.2.5. Familien eta ikastetxeen arteko harremanak	123
4.2.6. Ezaugarri kulturalak ikasgelatik kanpo	125
4.3. Bigarren Hezkuntzako ikasleen integrazioa ikasgelan	126
4.3.1. Curriculumaren egokitzapena Bigarren Hezkuntzan	127
4.3.2. Bigarren Hezkuntzako zentroetan egindako Curriculum egokitzapenak	129
4.3.3. Bigarren Hezkuntzako ikasle etorkinak eta horien integrazioa sistema elebidunean. Zailtasunak eta itxaropenak	130
4.3.4. Curriculumaren egokitzapenak eta hizkuntza laguntzak	131
4.3.5. Bigarren Hezkuntzan hizkuntza laguntza ematen duten irakasleak	133
4.3.6. Hizkuntza laguntzak ikasgelatik eta ikastetxetik kanpo	134
4.4. Antolaketaren egokitzapena eta aniztasunaren tratamendua	135
4.4.1. Hezkuntza esku-hartze bereziko proiektuen inguruan sortutako taldeak eta “trantsizio ikasgelak” ..	137
4.4.2. Curriculum aniztasuneko taldeak	138
4.4.3. Beste proiektu batzuk: berrikuntzaren eta esperimentazioaren artean	139
4.4.4. Bigarren Hezkuntzako pedagogia berrikuntzen adibideak	140
4.4.4.1. Berrikuntzak «Federico Baraibar» BHIren ikastetxeko planean	140
4.4.4.2. «Francisco de Vitoria» institutua. Aniztasunari eskainitako arretaren antolaketa BDHn ...	143
4.4.4.3. «Miguel de Unamuno» institutua. Berrikuntza plan integratzailea Sansomendi zentroan ...	151
5. Kapitulua: Ikasle etorkinen irakaskuntza derrigorrezko hezkuntzaren ondorengo eta gizarte integrazioko ikasketetan	155
5.1. Helduen irakaskuntza eta gizarte bermeko zentroak	155
5.1.1. Lanbide heziketa	155
5.1.2. Helduen zentroak Araban	156
5.2. Ezohiko HHE zentroa: «Paulo Freire»	158
5.2.1. Antolakuntzaren ezaugarriak	158
5.2.2. Metodologia	161
5.2.3. Kasu berezia: irakaskuntza Langraizko espetxean	163
5.3. LHI gizarte bermeko zentroak	165
5.3.1. «Pedro Anitua» Lanbide Heziketarako Ikastetxea	165
5.3.2. «Gasteiz» Lanbide Heziketarako Ikastetxea	166
5.4. Ikasle etorkinen harrera hezkuntza iraunkorreko zentroetan	167
5.4.1. Helduei zuzenduta dagoen harrera plana egiteko jarraibideak	167
5.5. Hizkuntza eta gizarte integrazioarako erakunde batzuk	170
5.5.1. Cáritas eta integrazio esperientziak	170
5.5.2. Gurutze Gorria. Prestakuntza ikastaroak	172
6. Kapitulua: Ikasle etorkinen irakaskuntzari buruzko iritziak	173
6.1. Iritziak eta jarrerak: etorkinak eta hizkuntza arazoak	173
6.1.1. Etorkinak eta euskararekiko jarrera	173
6.1.2. Euskal hiztunak eta immigrazioa. Zenbait jarrera	175



6.2. Irakasleak eta prestakuntza iraunkorra	178
6.2.1. Tokian tokiko lana: galdetutako irakasleak eta galdera motak	180
6.2.2. Irakasleek atzeritik datozen ikasleei buruz duten iritzia	181
6.2.3. Irakasleek kultura arteko prestakuntzari buruz duten iritzia	186
6.2.4. Irakasleen beste iritzi batzuk	189
6.2.5. Zuzendaritza taldeen erantzunak ikastetxeek Administrazioaren aldetik jasotzen duten laguntzari buruz	191
6.2.6. Irakasleen erantzunak ikasle etorkinen integrazioa hobetzeko proposatutako baliabide eta ekimenei buruz	194
6.3. Ikasle etorkinei buruzko azterketa	197
6.3.1. Tokian tokiko lana: galdetutako ikasleak	197
6.3.2. Ikasketetan egin duten ibilbidea	198
6.3.3. Alderdi sozialak	200
6.3.4. Galdetutako ikasle etorkinen iritziak eta usteak irakasle eta eskolei buruz	203
Eranskinak	207
1 . eranskina: Aztertutako ikastetxeen zerrenda	207
2. eranskina: Erabilitako laburduren eta hitzen hiztegia	208
3. eranskina: Ikasle etorkinen irakaskuntza Araban. Irakasleentzako inkesta	209
4. eranskina: Ikasle etorkinen irakaskuntza Araban. Zuzendaritza-taldeentzako inkesta	214
5. eranskina: Ikasle etorkinen irakaskuntza Araban. Inkesta mota. Irakasleak	217
6. eranskina: Atzeritarrentzako harrera-ikasgela bateko hasierako ebaluazioaren adibidea	220
7. eranskina: Kultura arteko jarduera bat. “Pobreak dira hala nahi dutelako”	223
8. eranskina: Egia/gezurra jarduera	224
Aipamen bibliografikoak eta erabilitako beste informazio iturri batzuk	225